

April 10. kezdve e lap hetenként hatszor egy közép nagyságu iven fog megjelenni, és posta útján is megrendelhető.

Előfizetési ár:

April 10-kétől június végeig, Budapestben, házhozhordással 2 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 3 ft. 30 kr.

April 10. september végeig félévre: Budapestben 5 ft. Vidéken postára borítékban 6 ft.

April 10-étől december végeig három évnegyedre:

Budapestben házhozhordással 6 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 8 ft.

Budapestben egy pengő forintjával, egy hónapra szóló előfizetést is elfogadunk.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizettetik.

Pest april 14.

Tegnap este kilencz óra után a ministerek megérkeztek.

A nemzetörség délután két órakor az illető tanyákon összegyülekezve, három órakor ki volt állítva.

A látvány szív- és lélekemelő volt. A fővárosi lelkes ifjuság volt jelen. Ha a régi idöket kivesszük, Pesten e nap volt az első komoly ünnepély.

A marcziusi mozgalom ma ülte diadala első napját. És ha végig tekintünk a hosszu, és hosszu sorokon, merre csak fegyverek csillogának, lelketünket magasztos érzélem fogá el.

E derék és jeles város, melly minden törvény nélkül barátságos uton és testvéri egyetértéssel egy rövid hó alatt, hat ezernél több fegyverest állított ki a haza szolgálatára, e város ma mint constitutionalis hatalom tűnt fel.

Az idö csak estig volt kedvező. Este felé késő éjjel az eső folytonosan esett. Képzheted, hogy a kivilágítás igen szegényül ütött ki.

Halljuk, hogy az érkezett ministereket egy asszonyserge koszorúval fogadta.

És mint szokása a magyar népnek, volt éljenzés, a mennyi csak kellett. Az eső csorgott, a kalapok tönkre jutottak. Ma reggelre hatezer puska vár tisztítgatásra.

Mi, nem tagadjuk, az ünnepélyeknek nem vagyunk barátai. Mi a politikában és a vallásban egyiránt gyűlöljük a cerimoniaikat. Nekünk nem kellenek zászlók, színek, tollak, kivilágítások, ágyulóvések és rakéták.

Mi a politikában iszonyatosan, és prozailag radicalok vagyunk. —

Mi azt hisszük, az országgyűlés akkor leend

tökéletes, ha az többé nem lesz más, mint a közvélemény registratora.

Addig azonban, míg ez meg ez történhetik, ha valaki kedvét találja az éljen-kurjongatásban, koszoruzás, ágyuzás, prezenzirozás, s más affélekben, nagyon távol legyen tőlünk, hogy szavainkkal más ember guszttusát akaránk rontani.

A viláért sem. Mi nem vagyunk azon emberek közül valók, kiknek ha nem tetszik valami, azt akarják, hogy az másoknak se tessen. — Mi még azt is igen rossz izlésű dolognak tartanók, ha az örvendező és lelkesedő arcok között egy magunk fanyar, és savanyu képeket próbálgatnánk csinálgatni.

Tegyen mindenki úgy, mint neki tetszik. Dehogy irigyeljük mi akárkinek is mulatságát. Azon már tul volnánk.

Legyen szabad azonban azon tisztelt polgártársunkhoz, ki a rakéllik elgyujtogatásával volt megbizva, néhány komoly szót intéznünk.

Önök, tisztelt gyujtogatólismernie kellett volna a hires magyar közmondást: lassan járj, tovább jutsz, önnek nem kellett volna olly gyilkos módon tüzelni. —

Ön szerencsétlenül járt. — A ministerek még retöröket jöltek későbbben, s ön már kipaskázta magát.

Most a ministerek nem is tudják, hogy tiszteltökre milyen sok pifpaf történt! Ön gondatlan ember. Ha ezt a tüzi játékot én csináltattam volna, most kövctelném öntől, hogy haszontalanul füstbe ment pénzemem térítse meg.

A sok költség, s a ministerek nem is látták! Inkább senki sem látta volna, csak a ministerek.

E mellett még ön tisztelt rekétamester uram, rosszul ajánlja magát a ministereknek. — Hát nem tudja ön azt, hogy van a ministerek között egy, ki a pisztoly kora kisütése iránt rettenetesen kevés sympathiat érez magában.

És abban igaz is van azon miniszternek. Mi szerencsésnek érezzük magunkat, ha egy néha azon miniszterrel egy véleményben lehetünk.

Ha valaki, bizonyosan a radical lapok szerkesztői legjoöban tudhatják, minö veszedelmes lehet a pisztoly kora elsütése.

De ez nem tartozik ide. Mindennek meg jó a maga ideje. És pedig ujabb idökben közönségesen hamarabb mintsem tán gondolnók.

Egy komoly szó a ministeriumhoz.

Franciaországban, a mult évben, midön a szabadelvü párt a választási törvényeket reformáltatni akarta, a guizotianusok azt felelék, hogy a pillanat nem alkalmas, mert az inditvány törvénybe

mentével azonnal uj választásokat kellene elrendelni.

És ezen inditványozott reform, a francia választókat, legfölebb huszanötezerrel szaporította volna.

A francia conservativek huszonöt-ezernyi uj elem miatt uj választásokat hittek szükségeseeknek!

Mi történik Magyarországon? Itt a választási jog, századok óta egy korhadó cast tulajdona. Nehány ezerből álló töredék élt avval, nagy sérelmére a millióknak, kiket a természet egyenként s egyiránt szabadnak szült.

És e kiváltságos osztály hosszas idökig ragaszkodott képzelt jogához. Birta századokig a hatalmat, mellyet kezéből ki venni csak az eseményekben olly nagy-szerű 1848-dik évnek sikerülhetett.

Egy nap alatt a néhány ezernyi választók száma egy millióra növekedett.

Hasonlitsuk most össze helyzetünket a mult évi francziakéval.

Ott a választási lajstromokban huszonöt-ezernyi szaporodás azonnali uj választásokat vont volna maga után. Ez kétségtelen volt. Minden párt úgy hitte. És nálunk, hol a néhány ezerből rögtön egy millió lett, volnának e emberek, kik a nemzeti gyűlés minél előbbi összehívását, amint a választók lajstroma elkészül, első teendőnek nem hinnék?

Igy történik ez Európának valamenyi szabad alkotmányos és civilisált országában.

Igy kell tennie a magyar ministeriumnak is. Nem szükség azonban, hogy ezen, a lehető legrövidebb határidő alatt összehívandó országgyűlés, a rendes évenkénti ülés legyen.

Nem. Az másutt sem szokott. Ezen összehívandó gyűlésnek más teendője nem lenne, mint egy válasz felirat megvitatása, melly aztán a ministeriumnak irányt adna.

A jelen ministerium a régi országgyűlés teremtménye. Azonban olly férfiakból áll, kik a nép küldöttei előtt is kivivhatják a bizodalmat.

Most azonban e bizalmat csak per

fictionem birják. Szükség lesz azt nekik diplomacice is megszerezniök.

Ha valaha, most a legroszabb politica volna e jó alkalmat, melly ma kínálkozik, használatlanul hagyni. E pillanatban az országban, a Batthyani-Kossuth név jelszóként hangzik.

Most egy tűz alatt minden kereszttül lehetne esni. Nem használni fel az ország legnemesebb irány mozgalmát arra, hogy a felénk közelgő nagyszerű experimentumon könnyeden átfussunk, annyit tenne, mint nem ismerni saját érdekeinket.

Hivják önök össze a nemzeti gyűlést, mert olly időket élünk, mellyben mátol holnapra sem számíthatunk.

Há most a ministerium dolgozó szobáiba akar vonulni, s csendes békében hozzá kezd azon munkálatokhoz, mellyeket a mult gyűlés rájuk bízott, vagy pedig, mellyeket ő maga tervez előterjeszteni, nevetségese teszi magát.

Többet mondunk, a halogatás hármelty ürügy alatt a nemzet ellenében méltánytalanság és illoyalis tett volna.

A mit a ministerium jelen helyzetében munka alá venne az valóságos számadás volna korcsmásos nélkül.

Ne értsen minket itt félre valaki. Mi a lehető legtávolabb vagyunk attól, mint ha azt akarnók, hogy a törvényeket tovább is az alsóházi választmányok készítsék. Nem. Az afféléknek már ütött órája.

Ellenben meg vagyunk győződve, hogy a ministerium csak akkor kezdhet jó kedvvel és lélekkel a munkához, ha a követválasztásokon már tul van. Ha tudja és ismeri a tért, mellyet elfoglalt.

A jövő télig ki számíthatná ki, mit hozhat ránk a vaksors. A külföld háborog, itt ben először fogjuk a nép szavát hallani.

Ha a ministerium a nélkül kezd dolgozni, hogy e szózatot meghallgatná, ki tudja, nem teszi e ki magát azon opprobriumnak, hogy egy később, ne talán más hangulat alkalmával választandó követek javaslataikkal ugy bánjanak, mint bánt a jelen országgyűlés Apponyi előterjesztéseivel, mellyek azon időben készültek, midőn hitték, hogy a conservativ párt többségben van.

Azért követválasztás. Bizalmi szavazat, s azután, ha az ég is ugy akarja, egész nyugalommal hozzákezdeni az ország teljes átalakításához.

Bécs april 13.

Radeczki felmarsal april 7-ről Veronából a harcztérről a hadügy ministerhez e következő tudósítást küldé be:

A piemonti király késedelmezik, s különben is Milanóban a sympathia nem igen nagy.

Az első ütközés köztünk s a sardiniaiak között, april 6-kán történt. A vezér biztosabb tudósítások hiányában az ellenség felé Benedek ezredes vezérlete alatt egy őrcsapatot küldött. Az őrcsapatot Marcaria faluban egy lövés fogadta. Mindazáltal Benedek ezredes benyomult a faluba, hol a Genua nevű ezredből 10 draganyost s 13 lovat elfoglalt. A házakat el kellett foglalni, mert az ablakokból a falusiak katonáinkra folyvást lövögöztek. A piemontiak az oglio vizeig üzettek vissza (szeretnők tudni circiter hány piemonti lehetett a faluban.) Ez alkalommal Bava general Albert Károly király kedvencza majd kezünkbe esett. (Ezért a majd-ért a vén tábornok bizonyosan egy uj rendkeresztet fog kapni.

E naptól kezdve a historia a Marengó Austerlicz, Lipcse és Watterloo nevek mellé a marcariai dicső napot is fogja tehetni.

Részünkről Regensburger fő hadnagy s két ember kapott sebet. — (Nem nagyon lödözhettek az ablakokból.)

Folyó hó 9-kén a kémlő csapatok Revere faluba érkeztek, hol a közeledő római insurgensek számára kenyér reszletek valának megrendelve.

Az ősi vezér fáradhatlanul igyekszik Peschirat és Veronát élelmi szerekkel ellátni, s olly helyzetet venni, mellyet a körülmények igényelnek.

Illy erős állásban, ha a piemontiek minket megtámadnák veszteségük bizonyos volna.

Vasvári Pál beszéde a megérkezett felelős ministerium tagjaihoz.

Tisztelt minister urak!

A budapesti nép nevében jelentem meg önök üdvözlétére. Nem kaszt, nem párt, nem felekezett bízott meg e feladattal, hanem a nép, melly 160,000 szabad honpolgárból áll.

E nép egész délután itt várakozik, s ezáltal megmutatta, hogy nem csak lázongni, hatalmaskodni tud; hanem várni és tűrni is ott, hol azt a körülmények igénylik. — A Hunyadiak őskorában Szilágyi Mihály állt e Dunán, s a negyvenezerből álló fegyveres nép megunt a várakozást, s türelem vesztve mondta ki, miszerint: a sokaság akarata szent, a nép szava isten szava, s azért éljen Mátyás király!

Most e néptömeg hasonló elszántsággal szentesíti meg önöket, polgártársak! s komoly, de szivből fakadó szóval kiáltja: éljen az első magyar felelős ministerium!

Nekem e pillanatban szebb feladatomban lehet, mint néhány vonással ecsetelni a nép jellemét, melly most önöket keblébe fogadja. — E nép főérdeme az, hogy nemcsak tenni, nemcsak cselekedni bir; hanem a tettek mezején önmagát birja mérsékelni, s az indulatok vad hullámai által örvénybe nem sodortatik. E nép törvényeket hozott és végrehajtott önhatalmából, mert ez a forradalom menete, szokása, feladata. S ha leendő ember, ki bennünket e mozgalomban gátolni merjen: az egy loyális népet ingerelt volna a

boszuállásra, s magát vetendé oda áldozatul a tömeg dühének.... Azonban mi elleneinket nem leküzdeni, nem kigyilkolni, hanem megnyerni akarók.

Vannak pillanatok, midőn meg kell szakítani a multak lánczait, midőn felejteni kell az aprószerű sérelmeket, s egész figyelmünket egy magasabb tárgyra kell irányoznunk. Illy pillanatnak hittük mi márczius tizenötödikét. Mi a hatalmat akartuk a nemzet számára megragadni, s a bécsi bureaucratia bérlett szolgálait s engedelmes gépeit komoly figyelemre sem méltattuk..... Veszni legyőzve, veszni küzdelem által még nem szégyen: de veszni elmellőzve, kigúnyolva, megvetve: ez a halál legkínosabb, legnyomorúságosabb nem s — ök így veszték el....

Mi nem akaránk az európai átalakulás játékából kimaradni, mint könnyelmű apáinkkal történt a nagy francia forradalomkor és a julius napokban.

A nemzetben mindig szükség van teremő erőre, hogy a világalkotás isteni művét folytathassa: de vannak pillanatok, midőn főszerepet játszik a romboló szellem. — Igy történik ez magában a rendszeres természetben is. E Duna vize most csendes, nyugalmas; hajjai lassan hömpölyögnek — azért érkezett hozzánk olly késő e mai gőzös is — de e folyamnak is volt forradalma, volt marcziusi korszaka. — Élénken emlékezünk marczius tizenötökére (1838), midőn e folyam kitört a türelem medréből, s hatalmas árjaival elözönlé egész Budapestet.

A zabolátlan árviz romba dönté Budapest ószerű épületeinek roskatag falait, hogy azoknak romjait e nagyszerű paloták emelkedjenek, mellyek szemünk előtt fénytengerben usznak..... A budapesti árviz évtizedes napján az emberek imádkozni szoktak, hogy e vizözöni veszedelem többé meg ne történjék....

Az idén Budapest lakosai nem imádkoztak, hanem a tény mezejére léptek; kitortek a türelem medréből, s hatalmas hullámaikkal megrázkódtatták egész Budapestet, mint tiz év előn a felbőszült Duna... az idén leromboltattak a bécsi bureaucratia és absolutismus intézvényei, földre sujtattok mind azok, mit a zsarnokság 300 éven át épített.

Azt hisszük e e városban a hatalom szót ezentul csak az emlitse, ki a nép nevében beszél, és csak akkor emlitse, midőn magáról a népről beszél.

Mi előkészítők az utat, hogy ti polgártársaink, tisztelt minister urak! e romok felett építessétek föl a szabadság dicső csarnokait. Forradalmi mozgalmaink éppen egy hónapig tartottak, de e nép ugy tudja magát mérsékelni, miszerint ezen éjen egészen lecsendesül, s holnap már visszatérend a pelgári élet magányába. E nép most kezeitekbe tesz e forradalmi hatalmát, s felelősségtökre bizza e nemzet sorsát. Ti egy ujjászülett egy hatalmas nemzet előtt fogtok számolni eljárásairól. S azért a haza szent ügyét figyelmetekbe ajánljuk.

Vasvári Pál.

A külföld szemei felénk fordulni kezdenek; az európai népek két leghatalmasabbikának tekintélyesebb lapjai hosszú czikkekből foglalkoznak velünk, s szivünk feldobog az örömtől, midőn olvassuk, hogy ök is hiszik, miként a magyar hazája nagy és hatalmas leend.

A Times Europa legóriásabb lapja april 4-dikről így ír :

Magyarországnak Ausztriától tökéletes elszakadása csak Metternich bukása által előzet-hetett meg.

A királyság és alkotmányának alapján egy valóban szabadelvű nemzeti kormány alakult, s ez legbiztosabb öre a királyi méltóságnak.

Gr. Batthyányi, b. Eötvös és Széchenyi ítélő észszel, mérséklettel és loyaltással teljes férfiak, kik a radicalpárt más tagjaival megalakíták a legszélesebb alpra állított kormányt; s így valahára Magyarország saját nemesi és képviselői által fog kormányoztatni.

Hisszük, hogy saját angol ministereink sietni fognak a legbarátságosabb (the most friendly) viszonyba lépni azon kormányval és országgal, melly angliávali rokonszellemségéről oly igen ismeretes. Egy főügyvivőnek (Consul-General), vagy más magosabb állású diplomaticai agensnek kell rögtön Pestre küldetni; hatályos intézkedések tétetvén, hogy magyarországgal kereskedelmi viszonyaink, mellyek mind a fiuméi kikötőnél, mind a Dunán okvetlenül kifejlődni fognak, előmozdittassanak.

Egy becsületes és alkotmányos kormány alatt, melly nem nyomja le sorvasztólag a nemzeti szellemet, Magyarország 11 millió lakosságával egyike lehet az ausztriai ház leghatalmasabb és hasznosabb birtokainak. (John Bull engedelmével, az előzményekből huzott végkövetkeztetését egy kissé muszka-szagunak, s a dicső Albion első organumához, igen is szűkkeblű politikából származott, nem illő nyilatkozatnak találjuk, mi ha állana, valóban kérdezhetnők költönket, hogy : Ez hát a vég, a mellyért fárdundk.)

A Journal des Debats april 6-kán következőleg ír :

Magyarországnak — már csaknem bevégezott — felemelkedése Europa politicai ügyeire nézve igen nagy jelentőséggel bíró tény. Az olasz nemzetiségnek kifejlődésresiető alkotmányossága hasonló fontosságú, s végre nagyszerű remény — de még csak hihetőleg remény — Lengyelország visszaállítása.

A magyarországi függetlenség Olaszországra nézve rendkívül hasznos. Mert ha a szabadelvű Ausztriát azon szerencsétlen eszme lepné meg, hogy Italiát, a zsarnok Auszriaként, féken tartani igyekezzék : ezt — mint eddig is — csak Magyarország segítségével kísérhetné meg; Magyarország pedig igen is jól tudja, hogy Olaszországban neki jövendője nem lehet, — hogy jövendője keleten van, hova Ausztriát magával kell vinnie, ha ez sugallatát elfogadandja.

E sugallatokat pedig nagyon könnyen magáéinak vallhatja Ausztria, mert azokat 18-dik századbéli nagy emberei Eugen hg és II. József is megértették, s csak győzelem által igazolni nem voltak képesek. Ausztriának két birtoka volt, mellyben csalódott; Németalföld és Olaszország; a zsarnok Ausztria 1814-ben megsabadította magát az elsőtől, reményljük, hogy a szabadelvű Ausztria elismeri tévedését a második irányában.

S meg vagyunk főképen győződve, hogy Austria — Magyarország által sugalva — át fogja

időni, hogy jövendője Italiában nem volt és nincsen, mert az — még egyszer mondjuk — keleten van.

Ez az egyik okozat, melly a magyarországi eseményektől várathatik, Austria rendeltetésein valódi utjára térítetik; az olasz nemzetiség felszabadítása támogattatik, s a lengyelé előkészítetik. —

A moscovai panslavismus, s a magyar magyarismus (magyarisme hongrois) nem lehet lengyelországi ellen czimboraságban.

Lengyelország Magyarhonnak nővére, kit ez mindég gyászolt, s kinek feltámadásán örvendez.

Ha Magyarország — politikai felemelkedését csak a magyarismus szellemében eszközölte volna, csak középszerűen örülnénk.

Mi a nemzetiségeknek nagy tisztelői vagyunk, de legfőképp azokat becsüljük, mellyek idejüket megértik,

A magyar nemzet honszeretelben, érzelmeinek nemességében, s az elnyomatás gyűlöletében igen is magyar maradt; de törvényeiben, intézkedéseiben nem kívánt csupán magyar szempontból indulni ki.

A 6 százados feudalis alkotmány öszveroskadt. Magyarországnak is volt már aug. 4-kéje s a nemesség önként lemondott jogairól, a parasz-tok sorsát elhatározó, őket elkülönzött fajnak lenni rendelő törvények eltöröltettek; többé nincsen castkülönbség, a törvény előtti polgári egyenlőség elvei azok, mellyeket Magyarország, mágnásai és képviselői házában kikiállított; ezek azon elvek, mellyeknek szellemében a jövő országgyűlésnek működnie kell.

S ez országgyűlés helye nem Pozsony — ezen képzeletbeli főváros — leend, mellyet csak bécs-hezi kötelelenség miatt ezen hazug méltóságra; nem, e gyűlés Budapesten, az az Magyarország szívében fog tartatni.

A fővárosok befolyása a társadalmakra s korszerű forradalmakra igen is nagy fontosságú és irányt adó.

Magyarország is akarja, hogy legyen egy nagyszerű fővárosa, egy lúzhelye a cselekvésnek.

Az országgyűlés megszegyeníté Pozsonyt, az ausztriai kegyenczet, s Budapestre költözött.

A Budapesten lakó angol polgárok a magyar nemzethez e következő üdvözlő iratot intézik :

Magyarok! Hazafiak! Testvérek!

Ti egy nagy győzelmet vítatok ki, egy dicső, eredménydús forradalmat vittetek véghez.

Ti, szabadságtokat, jogaitokat a nemzet erőlyesen kimondott akarata által, férfias, nyugalmas elhatározottsággal vítatok ki. Semmi vérontás, semmi erőszak, semmi vérség személy vagy tulajdon ellen nem undokítja dicsőséges ujjászületéteket. Boldog, áldott legyen a nép, melly szabadságát illy módon elérte, kiküzdötte.

Magyarok! ti most szabad nemzet vagytok, szabadok a szó legtágasabb, legnemesb értelmében; mindenki közületek egyenlő jogokkal, egyenlő szabadsággal bír. Kiváltságos osztályaitok, mint ollyanok többé nem léteznek. Ők régi, részint idő-szentesítette előjogaikat a közjólét-

nek, nemes nagylelkűséggel áldozák fel a hazaszent oltárán.

Magyarok! egy nemzetnek, melly így tud cselekedni, lesz s kell, hogy legyen nagy, áldásdús jövője; — igen, a szabad Magyarország, alkotmányos népképviselettel, felelős ministeriummal, eskütszékkel, sajtó- és lélekismeret szabadsággal (ha csak önmagához s valódi érdekeihez hű marad), elfoglalandja és kell, hogy elfoglalja azon rangot Európában, mellyre azt helyzete, természeli nagy adományai, összekötte nemes fiai bátor erélyével, már rég jogosították.

Magyarok! mi köztetek élünk, néhányan közülünk évek óta működnek veletek, s minden alkalommal folyvást csodáltuk a ti rendületlen ragaszkodástokat szabadságtokhoz, férfias buzgóságtokat minden nagy és nemes iránt; s noha számra kevesen vagyunk, mégis britt szívünk ép olly melegen ver értetek, szabadságtok- és jogaitokért, mintha milliónyin volnánk.

Magyarok! Mint szabad polgárai a szabad ó Angliának, nyilatkoztatjuk rokonszenvünket irántatok, s tanusítjuk nektek tiszteletünket teljes szívünkbelől.

Nevelve ama — századok előtt eldödeink által olly dicsően kivitt szabadság bölcsőjében, — hozzászokva gyermekségünk óta tenger-övezte szigetünkbeli szabad intézvények áldásdús hatásának élvezetéhez, akarjuk s kívánjuk teljes lelünkbelől, hogy nemcsak ti, hanem a föld valamennyi népei, mellyek a kényuraság vasjárma alatt nyögnek, hasonló szabdságban, hasonló jogokban csakhamar, minél hamarabb részesüljenek; ennél fogva magyarok! testvérek! szabad teríttek! fogadjátok a mi angol polgáruktól kijelentett legforróbb rokonszenvünket, legszívesb részvétünket s csodálkozásunkat.

Polgártársaink is a távol hazában néznek reátok; velünk egyetemben szives „hurrah“-t éljent kiáltanak a lovagias magyaroknak, kik jogait, szabadságukat olly méltóságteljes, olly nemes módon küzdötték ki.

Magyarok! nem csak Angolhon — egész Europa néz tireátok.

Rajta tehát hazafiak, folytassátok szép műve-teket, egyetértéssel, mérséklettel, elhatározottsággal s kitartással; iparkodjatok, testvérek! a törvény holt betűjének erőteljes lelket adni, és leszte s kell, hogy legyetek, nagy, tisztelt, boldog nemzet!

Pest apr. 15. 1848. A Budapesten lakó angol polgárok. (Angolból.)

A budai bank. Két nap voltam kénytelen tanuja lenni a budai bankkezelésnek. Temérdek volt a nép, a tolongás borzasztó: de lárma mégis csak néha tört ki.

A budai nemzet örök körül minden nap negyven ember kénytelen reggeli 7 órától fogva délutáni 2 óráig tölteni a kellemetlen időt a rendfontartás végett. A mintegy 3—400-ra menő népség közt voltak igen sok olly vidékiek is, kik még szombaton a budai hetivásárra csak azért jöven be, hogy pénzt válthassanak, jó reménység fejében itt heteltek.

A falusiak közül sokan, hogy biztosíthassák magoknak a bejuthatást, a banképület kapuja alatt szokják az éjszakát is tölteni.

Jelentésem első napján szerdán, a váltás képzeletet fölfúvaladó lassúsága által ösztönözve, figyelmeztetni kezdett, hogy vajjon hány egyén elégítetik ki, s úgy találtuk, hogy 9 órától fogva, délutáni 1¹/₂ óráig, kivéve a budai városi hivatalt, némely tisztségeket, kik különös utalvány mellett kapták ki pénzeiket, a népség közül 24 egyénnél több nem volt szerencsés rosz papirospénzét ezüstté váltani; s így miután bárkinek 500 ftnál többet nem váltathat, ötödfél óra alatt a váltott pénz mennyisége legfeljebb 12,000 pftra rugott. Az ezüst váltás alkalmával forintoként számláltatván, még az 500 ftnyi mennyiség is, mennyi egy zacskóban bankpecsét alatt szokott lenni, ekkor nap e somma számlálásával eleinte csupán egy, később, miután a lassúság miatt zugoló nép méltó békéltenségét magok a rendelkezhető urak is megsokallák, állítólag két egyén foglalkozott. Csütörtökön reggel hat órakor tömve volt a bankház kapualja, előállván a vidéki parasztlak, kik bejuthatásuk biztosítása végett mára harmadik éjt a kapu alatt töltötték! Nyolcz órakor megnyitott a bank s hirtelen kielégítvén a katonaság, Pest város, sőt ház s némely hivatalnokok, először nagyobb sommájú utalványokat kezdtek beeresz-

teni, az ez idő alatt birkatürelmü nép csak ekkor is kielégítetlenül várakozott; kieszközvárri. Ma már egész nap ketten voltak a számláló tisztek, 8 órától fogva 9-ig két izben 14. egyén bocsátott be, ekkor 11¹/₂-ig megszűnt a be bocsátás, miután a várakozó nép türelmet elveszté, tolongásban és lármában tört ki az általános méltatlankodás, ki lett kiáltva teli torokkal, hogy a bank megbukott, ezt még aznap falragaszok hirdetendik az utcákon.

A rendre ügyelő budavárosi tanácsnokok megnyugtatóra törekvő szavai csak nevelék a zajt; a nép saját kebeléből küldött megbízott által kívánt a bent folyó dolgok állásáról meggyőződni, ugyanaz által kívánt a váltás gyorsabb menetére felügyeltetni; és a rendre ügyelő városi küldöttség a nép megnyugtatóra csakugyan elfogadta a tömeg két küldöttjét, kik meggyőződték az iránt, hogy eddig többnyire mellékutakon részint az illető személyek utalványa mellett igazságosan bejutott, részint igazságtalanul, a várakozó tömeg bosszantásával beszöktetett, de az idő hosszúságához képest mégis felette kevés egyén kielégítésével tékozzatott el az idő, mit a szegény vidéki parasztlak ittléti fogyasztásában drágán fizetett meg; annyira, hogy a már előbb beeresztett tizenegy egyén kívül még hat

lötték továbbá, hogy a banktiszték egész 2¹/₂ óráig a váltásnál maradtak, és, hogy az idő alatt a már bent levő hat egyéneken kívül, még 29 a tömegből, s az öt álló nemzeti örök közül 7, s így ez nap összesen ötven egyén nyert kielégítést, kik által váltott összeg legfeljebb mégis csak 25,000 pftra nehőtt. Meggyőződték végre a megbízottak aziránt, hogy bizony igen kevés pénz lehet ebben a birodalmi bankban. A váltó tiszték állítása szerint szorosan utasítva vannak ék arra, hogy pénzt olvasatlanul ki ne adjanak, holott eddig a lepecsételt 500 pftos zacskókat így szokták kiadni. Talán még az is utasításban áll, hogy minél lassabban számláljanak, minél inkább tékozzolják az időt, s kifárasztással szélesszék el a munkás népet.

Egy szemtanu.

Az ellenzéki kör minden tagjai tisztelettel értesítettnek arról, hogy az egyesület ma délutánra hirdetett közgyűlésének folytatva tartása, holnap april 16 d. u. 4 órára tüzetett ki. — E közgyűlés tárgyai lesznek: az egyesület nevének változtatása, s egyéb előadandó indítványok. — Kelt Pesten april 15én 1848. A közgyűlés határozatából.

H i r d e t é s e k.

Emich Gusztáv

magyar és külföldi könyvkereskedésében Pesten uri- és kigyó-utca szegletén, a kir. postahivatalnak átellenben kaphatók.

PESTI FORODALOM.

(MARTIUS 15 — 19. 1848.)

Az eredeti **Választmányi jegyzések** segédforrása mellett, írta Birányi Akos. Ára 10 kr. p. p.

Uj politikai-belletristikai lap!

Folyó april elejétől fogva megjelenik:

REFORM.

Szerkesztők: **Nádaskai és Zerfl.**

E lap rövid, csipős modorban tárgyalja közérdekű kérdéseinket; érdekes átnézetét adja a külföldi mozgalmaknak; szigorú őrszemmél kíséri hazánk átalakulási életét. Vezérelve: **pártatlan igazság!** Jelszava: **szabadság, egyenlőség, testvérség!**

Megejtenik csütörtökön és vasárnap, egyegy ivex. — Havonként legalább két párisi dívatkép vagy más műmelléklettel.

Előfizetési ára:

Hetyben: a folyó évnegyedre 2 ft. 30 kr. a júliustól számlítandó fél évre 5 ft. ezüstben. idékre: a folyó évnegyedre 3 ft. a júliustól számlítandó fél évre 6 ft. ezüstben.

Előfizethetni.

Helyben **alulirtnál** (uri- és kigyóutca sarkán levő könyvkereskedésében). Vidéken **minden k. postahivatalnál.**

Pest, april 6. 1848.

Emich Gusztáv, kiadó.

Magyar Mihál

könyvárusnál Pesten megjelent és minden helybeli és vidéki hiteles könyvárusnál kapható:

A „magyar forradalom napjai“

Írta Nyári Albert

1-ső füzet Vasvári arczképével csak 20 krajczár.

Az egész munka 12 füzetben 12 csinos arczképpel jelenik meg, s előfizetés után csak 3 ft 20 pkrba kerül. Füzetenkint véve egy-egy huszas, s az elsővel az utolsónak ára is lehetendő. Hetenkint egy füzet jelenik meg, s ha az egész munka kész leend, ára 6 pftra emeltetik.

A szöveg minden eddig megjelent illy tartalmu munkáknál bővebben és hűbben tárgyalatik. — Az arczképekből előlegesen csak Vasvárit, Bulyovszkyit, Jókait, Petőfit, Irányit, Vidácsit, Tánicsit, Degrét ígérjük, de a többiek is olyanok lesznek, kik magukat mint a forradalom kezdeményzői hősiességszántás és tények által kitüntették.

Magyar Mihál mint kiadó, az egyetemi és kalap utca sarkán 410. sz. a.



Gőzhajók járása.

Pestről Bécsbe naponkint, Győrrel kapcsolatban. Indulásóra: reggeli 7 óra.

Pestről Zimonyba minden kedden, lefelé Eszéken, fölfelé Titelen át.

„ „ minden pénteken lefelé Titelen, fölfelé Eszéken át.

„ Orsovára minden vasárnap, Galacz és Konstantinápolyal kapcsolatban az oláh részen.

„ „ minden csütörtökön, Galacz és Konstantinápolyal kapcsolatban a török részen.

„ Odessába april 9 és 23-án az ugyanezen napokon Orsovába induló gőzessel.

Indulásóra: reggeli 6 óra.

Szolnokból Szegedre minden kedden és pénteken reggel.

Szegedről Szolnokba minden vasárnap és szerdán reggel.

Pesten, april 1-jén 1848.

Az első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság főügynöksége.

Megjelenik e lap **minden nap este.** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunasor Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 KR. PP.**